

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce o 11. hod. Expedice se nachází v obchodnictví v musikálních Ludevítů Fleischera v Praze v železné ulici.

Za inserty platí se mimo kolek 30 kr. za řádek 3 kr. poprvé, 2 kr. podruhé.

DALIBOR.

Předplácí se: půll. 1. zl. 60 kr., celoročně 3 zl. 20 kr.

S poštou: půll. 1 zl. 80 kr. celor. 3 zl. 60 kr. r. č.

Pro státy německé: půlletně 1 tol., 8 nov. gr., celoročně 2 tol. 16 nov. gr.

Časopis pro hudbu, divadlo a umění vůbec.

Odpovědný redaktor :

Emanuel Meliš.

Nakladatel :

Ludevít Fleischer.

O pěstování oratorní hudby v Čechách v XVIII. století.

Príspevek k dějepisú české hudby, podává Em. Meliš.

(Dokončení.)

Oratoria neprovozovaly se pouze v Praze, nýbrž i ve větších městech českých. Tak dávalo se r. 1736 v Lito-myšli v chrámě piaristickém velké oratorium „Via regia sancti crucis“ se skvělým výsledkem, a výtečnému instrumentalistu Františku Vác. z Trautmannsdorfů náleží zásluha, že oratorium toto se provésti mohlo.

V sousední Moravě nebyla tehdaž, jak ze všeho vysvitá, ještě láska k tomuto druhu hudby procitla; neboť pokud víme, provozovala se jen zřídka kdy v Brně neb Olomúci oratoria. R. 1736 slyšelo Brno v chrámě Jakubském oratorium „Sancta Helena“ (Svatá Helena) od Caldary a r. 1731 bylo v Olomúci oratorium „Contemplatio de passione domini nostri Jesu Christi,“ provozováno a r. 1731 opakováno. Bližších dat nemáme; avšak kocháme se nadějí, že náš brněnský p. dopisovatel zevrubněji o pěstování oratorií na Moravě promluví. K lepšímu přehledu podáváme zde seznam oratorií, které se v XVII. století v Pražských chrámech provozovala.

V chrámě u sv. Salvatora.

- R. 1723. Il rè del dolore in Giesu Christo, signor nostro coronato di spine od *Caldary* (1723).
 „ 1724. Jesus patiens od G. J. Stölzela.
 „ 1724. Jesus Christus in cruce pro nobis mortuus, oratorium od *Lottiho* (1718—1720 v Praze).
 „ 1734. S. Helena in monte Calvario solícite cruce Christi quaerens, oratorium od *Lea*.
 „ 1735. Poenitentia secunda post naufragium tabula, qua S. David in in inquietae reae conscientiae freto multum jactatus, oratorium od *Mich. Breunicha*.
 „ 1736. Sacrificium Jephthe, figura cruenti sacrificii, oratorium od *Konst. Robertiho*.

V chrámě u Křižovníků.

- „ 1724. Jesus patiens od G. J. Stölzela.
 „ 1732. L'ubbidienza a Dio, oratorium od *Josefa Porsille*.

- R. 1733. Iddio giusto e misericordi nel punire due rè. Ro-boamo e Geroboamo, oratorium od *J. Porsille*.
 „ 1735. Giuseppe venduto da suoi fratelli in Egitto, oratorium od *J. Porsille*.
 „ 1736. S. Elena al Calvario, oratorium od *Ant. Caldary*.
 „ 1739. La distruzione dell'esserato de Cananei con la morte di Sisara, oratorium od *Fea*.
 „ 1744. La vittima d'amore, ossia la morte di Giesu Christo, oratorium od *Umstatta*.
 „ 1745. La vittoriosa Giuditta liberatrice del suo popolo, oratorium od *Jomelliho* (*Velký pátek* 1740—1750.)
 „ 1747. S. Helena al Calvario, od *Wasmutha*.
 „ 1754. Lutto e Gioja, cioè: l'amaro morte di Giesu Christo, oratorium od *Sant Martina*.

V chrámě Jesuitů u sv. Mikuláše na Malé straně.

- „ 1715. Tobias e Il figlio perduto, oratoria od *Cesariniho*.
 „ 1716. Die büssende und versöhnte Magdalena od *Stölzela*.

V chrámě u sv. Jakuba u Minoritů.

- „ 1749. Conversio peccatoris, oratorium od *Fr. J. Habermanna*.

V chrámě u sv. Petra.

- „ 1781. Il santo Abele die Boemia, ossia il glorioso martirio di S. Venceslao, signor di detto Regno, oratorium od *Salo. Ig. Pintus-a*.

V chrámě sv. Vavřince u sv. Anny.

- „ 1734. Il ritorno di Tobia, oratorium od *Ant. Lottiho* (1718—1720).

V chrámě u Maltézů.

- „ 1755. Deodatus a Gazzone S. Joann. Hierosolymit. Ordinis, pestiferi draconis Rhodensis interfecto, oratorium od *Habermanna*.

V chrámě dominikánském u sv. Jiljí.

- „ 1735. Peccatore castigato nel libroso Naaman il recidivo nella lebra di Gezi, oratorium od *Continiho*.

- R. 1754. Die Bekehrung Augustins, oratorium od Hasse.
 „ 1769. Filius prodigus ad patrem, peccator ad suum Deum rediens, oratorium od Ignace Fiebigra.

V chrámě Servitů u sv. Michala.

- „ 1764. Ave Maria! fasciculus myrrhae dilectus meus mihi, oratorium od Ant. Bedř. Fiebicha, zetě Segertova.

V chrámě u sv. Tomáše.

- „ 1781. Die Bekehrung Augustins, oratorium od Hasse.

V chrámě na Strahově.

- „ 1760. Inocentia et pietas bonam causam agens: sive Jesus Christus, salvator, oratorium od J. L. Oelschlegla.

V chrámě Barnabitek.

- „ 1739. Filius prodigus, oratorium od Jos. Ant. Sehlinga.

V chrámě u Milosrdných bratří.

- „ 1742. Filius prodigus, oratorium od Jos. A. Sehlinga.
 „ 1757. Die unschuldig Angeklagte, od Stephana.

V piaristickém chrámě v Litomyšli.

- „ 1736. Via regia sancti crucis 7/10.

V Olomúci v katedrálním chrámě.

- „ 1731. Contemplatio de passione Domini nostri Jesu Christi in Golgatha, oratorium.
 „ 1737. Totéž.

V Brně v jakubském chrámě.

- „ 1736. Sta. Ellena al Calvario, oratorium od Caldary.

Jak z tohoto seznamu vysvitá, nepotkáváme se v XVIII. století ani s jediným oratorium Haendlovým, a mnohý zajisté bude žádostiv zvěděti příčiny, proč se mistrovská díla Haendlova, která v Anglicku od r. 1725 s velkou oblibou pěstována byla, v Čechách nepěstovala?

Dle našeho mínění ležela příčina v tom, že Haendl svoje oratoria na *anglické texty* skládal a že by tudíž dříve přeložena býti musela, kdežto oratoria s italskými a latinskými texty v originálu se dávala, aniž by zapotřebí bylo je překládati, anto obě řeči i v Čechách v rozkvětu byly. Teprv když r. 1803 *jednota hudebních umělců k podporování sirotek a vdov* po umělcích povstala, počala se Haendlova oratoria předváděti, a jednotě této mám eco děkovati, že jsme nejlepší díla tohoto druhu od nejvýtečnějších mistrů v Praze slyšeli.

Jan Ladislav Dussek.

Životopisný nástin, podává K. P. Kheil mladší.

(Pokračování.)

R. 1793 stal se J. L. Dussek koncertistou v Londýnském tak zvaném „Professional-Concert“ a získal si tu ne-

jen svou výbornou hrou, alebrž i svými velezdařilými skladby pro piano velké obliby a pochvaly. Na to odebral se v lednu 1800 do Hamburku, kdež se nějaký čas zdržoval. Zde vystoupil jednou pospolu s kapelníkem a obratným virtuosem B. J. Himmlerem *) v koncertě a přednášel s ním duo pro dvě piana od Himmlera s takou bravourou a dokonalostí, že obecenstvo nevědělo, komu by z obou virtuosů přednost přičísti mělo. Na to odebral se do Berlína, kdež se s princem pruským Louis Ferdinandem, jenž se velice hudbou zanašiel, seznámil a spřátelil. R. 1802 opustil Berlín, aby se co věrný Čech do vlasti své podíval. V Praze sešel se se svým krajanem Janem Štichem (Puntem), nejslavnějším tenkrát virtuosem na lesnici, a cestoval s ním do Čáslavi k svým rodičům a pak k jeho příbuzným do Zehušic. Oba virtuosové uspořádali dne 16. září 1802 koncert v Čáslavi. Punto hrál na housle právě tak výborně jako v Praze na lesnici. Dussek koncertoval s Puntem na piano s nejskvělejším úspěchem a došel od všech znatelů hudby nesmírné pochvaly. Avšak i Pražskému obecenstvu bylo dopřáno, Dussekovu hru na piano obdivovati. Dne 26. října 1802 uspořádal Dussek v sále konviktském velkou akademii, jejížto program byl následující: Symfonie od Jos. Haydna, koncert pro piano od Dusseka, Andante s průvodem orchestru od Mozarta, Velká fantazie na piano od J. L. Dusseka. Akademie tato potkala se s nejpříznivějším výsledkem, neboť veškeré obecenstvo bylo mistrovskou hrou a hluboce dojímavým přednosem jakož i důkladnými a vzletupnými skladbami slavného českého rodáka uchváčeno a zaníceno.

Nějaký čas prodlel J. L. Dussek ještě ve své vlasti a odebral se na to do Vídně, kdež rovněž s velkou pochvalou v koncertě vystoupil.

R. 1803 nacházel se *Dussek* opět v Berlíně a stal se věrným přítelem pruského prince Louis Ferdinanda. Geniální tento princ cítil v sobě velké vlohy ku komponování a potřeboval muže, jenž by mu pomáhal to, co hudbou vysloviti chtěl, též dokonale a patřičně vyjádřiti, jenž by s ním to, co vytvořil, spolu užíval; jenž by svými vlastními produkcemi jeho ducha oživoval a jenž by konečně mimo umění dobře s ním obcovati uměl. A to vše nalezl v Janu Lad. *Dussekově*. Velkolepost jeho hry odpovídala ušlechtilosti princově, elegická něžnost v jeho skladbách harmonisovala s blouznivými, holestně neurčitými touhami princovými; oba byli jako pro sebe stvořeni. Učil-li se princ Louis od Dusseka, je jisto, že Dussek zase odvážným duchem princovým povznesen byl. Nástroj obou bylo piano a sice, co ku charakteristice náleží, *anglické piano*, jichžto si princ Louis Ferdinand 13 opatřil.

J. L. Dussek zůstal u prince Louis Ferdinanda až do r. 1806, kdež tento princ na bojišti u Saalfeldu skončil; na

*) Bed. Jind. Himmel nar. se 20. listop. 1765 v Braniborsku, učil se u Naumanna v Drážďanech kontrapunktu a nastoupil, zdokonaliv se ve hře na piano, uměleckou cestu do Italie, Francie, Švédska a Ruska, kdež všude s velikou slávou přijat jest. Himmel byl velmi plodným skladatelem a jmenovitě dosáhly jeho skladby „Semiramida“ — „Te Deum“ — „Alessandro“ — „Vasco di Gama“, jakož i některé písně velké obliby. Himmel zemřel dne 8. června 1814 v Berlíně.

to vstoupil do služby u knížete z Ysenburku co komorní dvorní virtuos. R. 1808 odebral se do Paříže a stal se koncertním mistrem u Telleyranda, vévody z Beneventu s velmi značným ročním platem. Ku konci svého života ztloustnul velice a musel si šampaňským fantasií svou zesláblou rozněcovati.

Dussek zemřel dne 20. března 1812 v Paříži a byl slavně pochován.

Současníci chválili nejen jeho velmi sběhlou a významnou hru, nýbrž i jeho výtečné skladby. Jeho pobyt v Londýně jako i u prince Louis Ferdinanda dodal jeho hře na klavír směr, jeho povaze odpovídající a jej zdokonalující. Na obou místech byl totiž k anglickým pianům poukázán; ano princ Louis Ferdinand nebyl ani jinými než anglickými piany uspokojen. Kdo však zná anglické nástroje a je na př. s Vídeňskými porovná, musí doznati, že jim při mnohých přednostech vlastní jest jistá nepřemožitelná jednostrannost, která se snadno hrájícího mimovolně zmocní, však zvláště, pakli spříbuzněných strun srdce se dotkne. Zvuk anglických strun podobaje se téměř klavírnímu tónu, byl za tehdejších časů tak plný, tak silný a tak určitě v sobě uzavřený, že ucho zcela naplnil.

(Pokračování.)

Z Břetislavi (Pressburg).

(Beethovenova mše D-dur a její osudy.)

(Dokončení.)

Nejprvnější ohlášené předplacení přišlo ode dvora Pruského. Vyslanec se Bethovena tázal, jestli by místo 50 dukátů raděj nějaký pruský řád nevolil? Bez obalu odpověděl Beethoven: „Padesát dukátů!“ Že bažení po takovém vyznamenání dost jizlivě za směšné vyhlásil, netřeba dokládati. Ani Výmarský dvůr ani Goethe na Beethovenův dopis neodpověděli. Ludvig XVIII. poslal Beethovenovi s lahodivým dopisem medailli 21 louisd'orů těžkou i s náprším krále okrášlenou nápísem: „Donné par le Roi a Monsieur Beethoven.“ Byloť to největší zevnitřní vyznačení v celém živobytí Beethovena.

Byl-li však zisk s tak nesmírným dílem nesouměrný, bylo i jeho provedení vůbec problematické. Dvě léta ležela již „Missa solennis“ dokončena, devátá symfonie byla skoro již hotová, a Beethovea stál s hrabětem Brühlem v dopisování, aby tyto dvě díla v Berlíně k provedení přišla; tu sestoupilo se několik Vídeňských přátel hudby dohromady, podali Beethovenovi písemnou žádost, aby čest prvního provedení Vídní odňata nebyla. Beethoven, touto žádostí mile překvapen, svolil, aby se v uspořádané akademii jeho největší díla provozovala. Tato akademie dávala se v divadle u korutánské brány 7. května 1824, a obsahovala mimo ouverturu op. 124, devátou symfonii a tři kusy z velké mše (Kyrie, Credo, Agnus Dei). K nesčíslným těžkostem, které provedení na odpor se stavěly, přišla ještě posledně k dovršení míry záporově censure, jižto se titul „Missa solennis“ a latinský text *nebezpečným* býti zdál!! Lichnovského dů-

razný rekurs vymohl u hraběte Sedlnitzkého, že se tyto tři části pod názvem „Tři hymny“ provozovati směly.

Jindřiška Sontagova, Karolina Ungherova, Haizinger a Seipelt zpívali sóla; Schuppanzig řídil orchestr, a kapelník Umlauf celé provedení. Beethoven, tehdež již docela hluchý, stál vedle Umlaufa a naznačoval pohyby při začátku každého oddělení. Ačkoliv Vídeňané pěstováním hudby Rossiniho klassické, vážné hudbě takřka odcizeni byli a Beethoven k nim velké důvěry neměl, byl předce výsledek velmi skvělý. Již tehdež se patrně osvědčilo, že větší díl obecenstva Vídeňského po lepším baží a si uměleckých skladeb vážití umí, což nejlépe převrat, který se v posledním čase stal, důkladně dokáže. V druhé od Beethovena samého uspořádané akademii, která slabšího výsledku měla, provozovalo se jen Kyrie z této mše, a od té doby spalo toto arcidílo dráhný čas. Podle všech až posud známých zpráv byl zdejší (prešpurský) hudební spolek první, který celé toto mistrovské dílo v chrámu Páně při službách božích na sv. Cecílii roku 1835 provozoval, kdežto 144 údu účinkovalo pod tím též kapelníkem Jos. Kumlíkem. Teprv o 10 roků později se tato mše celá v Bonnu provozovala a sice při odhalení sochy Beethovenovy (1845) pod řízením L. Spohra. Roku 1855 uspořádal druhé úplné provedení v Kolíně nad Rýnem Ferdinand Hiller, po čemž následovali Frankobrod, Berlín, Mnichov, Praha a 17. března 1861 teprv ve Vídni celá mše k provedení přišla, které věhlasný Herbeck řídil, všude ale jen v koncertním sále. Freiburg v Badensku se honosil, že první tuto mši v chrámu Páně r. 1857 při službách božích provozoval, kdežto zde druhé provedení 24. listopadu 1844 s 129, třetí 23. listopadu 1856 s 151 — čtvrté 22. listopadu 1857 s 159 účinkujícími vždy při slavných službách božích se dělo. Pokud mi známo, též v Oustí nad Orlicí v Čechách se tato mše provozovala, nebylo by snad od místa uveřejniti, kdy a s jakými silami se to stalo. J. B. Vávra.

Corelli.

Novella.

(Pokračování.)

Rozjímajícím duším, které se bez smyslného sobectví, bez účele a bez rozvahy zcela štěstí své lásky oddávají, platí okamžení, v němžto si srdce rozumějí, aniž by ústa jediného slova milostného pronešla, za nejkratší čas veškeré náruživosti. Archangelo miloval dívku vroucně a srdečně a byl toho přesvědčení, že dívka právě tak vroucně ho miluje. To bylo bez mála vše, po čemž toužil; neboť fantasie mladistvého umělce byla svatyně, v nížto žádná viny si povědomá myšlénka nevznikla; láska k umění plápolala v něm tak žárným plamenem, že žádné jiné vášně nebyly s to, ji udusiti.

U dívky však nastal jiný případ. Ohnivá italská krev a živost, která v povaze celé rodiny Bassiniovské převládala, přičila se klidu jejího milovníka. Bylať na základě přísné cnosti vychována a chovala mimo to tak dobré mínění o

svých vlastních půvabech, že nebažila po vyznání, jež dlouho na sebe čekati dalo.

Když však již několik týdnů a měsíců uplynulo, aniž by Archangelo se pokusiti odvážil marnou řečí nahraditi zábavu, která až dosud laskavými zraky a na poloudušenými vzdechy vedena byla; stalo se, že zdrženlivost mladého umělce pohnula srdce ohnivé dívky k rozhodnutí méně šťastnému.

Mezi mnohými umělci, kteří dům Bassiniho navštěvovali, nacházel se mnohý mladý umělec, jenž s Corellim co do zevnějších předností závoditi mohl; avšak žádný z nich neměl výrazu pravé andělské čistoty, kterýmž květoucí obličej Corelliho ozdoben byl. Nelia dělala, jakoby hleděla s větší radostí, než skutečně pravda bylo, na zdvořilosti mladíků k nim přicházejících. To mrzelo Archangela; avšak jeho skromnost nedovolovala mu, na to si stěžovati a když Nelia v jeho přítomnosti docela přehnanou chválu vzdávala jeho soupeřovi, přisvědčil Corelli k tomu a ušetřil slzí svých pro dobu své samoty. Dívka, která nepředzvíдалa výsledek svého nebezpečného podniknutí, a která se nad zdrženlivostí svého nesmělého milence rozhorlenější stávala, pouštěla své koketnosti vždy více uzdu.

Mezi oněmi mladíky, kteří se zvláště o přízeň Nelie ucházeli, nalézal se též jeden z žáků Bassiniho, který pocházející z jisté neapolitánské šlechtické rodiny, uměním hudebním jen z lásky se zabýval. Byl sice zevnějšku krásného, ale velmi obyčejného rozumu, a byl velmi podjatý . . . Nazýval se Lorenzo di Monteserrato. Jeho rodina, jejíž náčelník měl titul „Principe“ — v Itálii velmi zhusta se nacházející — tvrdila, že pochází z mladší větve domu Monteserrat, který křížáckým tahům mnohého udatného bojovníka propůjčil. Nelia zdála se dávatí Lorenzovi nápadnou přednost před jinými mladými muži.

Snad se k ní přidružila též jistá hrdost, takou vznešenou kořist viděti ve své moci, a přála sobě potaji, Archangelovu žárlivost vzbuditi. Ať tomu, jak chce, dosti, Nelia zvyšovala důkazy své domnělé lásky pro Lorenza tak, že zbudila obávání rodičů, že neapolského kavalíra takřka okouzila a ubohého Archangela skoro k šilenství pudí.

Rozluštění této malé intriky nedalo dlouho na se čekati; Giambattista Basisui žádal Lorenza o vyjádření, a poněvadž se tento nemohl od své rozmilé Nelie odloučiti a volně nad svou rukou a jměním disponovati mohl, pravil, že jest hotov, dceru virtuosovu za řádnou manželku pojmouti, a jelikož nebylo takřka pochybnosti o upřímné lásce Nelie k šlechtnému kavalíru, byla svatba brzy ustanovena a nevěsta od všech svých známých a příbuzných blahopřáními obsypána.

Na začátku těžce nesla Nelia nepředzvídaný výsledek své koketnosti; avšak myšlenka na skvělou budoucnost pomátla její hlavu a bez velkého odporu přivolila k ustanovené smlouvě.

Archangelo byl příliš blízkými svazky přátelství s rodinou spojen, než aby se bylo při této slavnostné příležitosti na něj zapomnělo. Mladší synové Bassiniho vyhledali jej v malém koutě pod terasou domu, přivedli jej vítězoslavně před shromážděnou rodinu a zde uslyšel, jak jeho mistr Giambattista mohutným hlasem zvěstuje ustanovení, které všechny

jeho nevinné radosti, všechny jeho sny o někdejším štěstí všechny jeho naděje na budoucnost stavěné v nivec uvedlo. Nejsa s to svou zoufalost při vypravování této smutné udalosti potlačiti, vykřikl Archangelo bolestně a klesl k zemi.

Všechna pozornost obrácena byla k nešťastnému mladíku a z té příčiny nebylo viděti strašné bledosti, která se v tazích Neliiných náhle objevila, když spatřila bolestný výbuch lásky, kterouž s ním sdílela a která jí též navždy k nejbolestnější útrapě odsoudila.

Corelli nemohl déle lásku svou k Nelii tajiti a jelikož svatba teprv za několik měsíců slavena býti měla, nemohl to mladý umělec přec srdce přenést, aby s ní pod jednou, a toutéž střechou bydleti mohl. Tato okolnost zarmoutila velice počestného Giambattistu, jenž Archangela jako své vlastní dítě miloval a jenž by si to byl za čest pokládal, kdyby mu byl mohl dříve svou dceru dáti, nežli ji tak neočekávaně vznešenému pánu zasnoubil.

Jeho žel byl tím ještě více zvýšen, anto se nucena cítil, svého žáka z útulku jemu laskavě poskytnutého jaksi vyhnati. Hrdost mladého virtuosu ušetřila mu však tuto nevoli. Corelli nedal se po celý den spatřiti; teprv když na večer celá rodina ve velké komnatě pohromadě byla a se k pospolné modlitbě chystala, objevil se Corelli s vakem pod páží. Bledosti jeho obličej a jeho zvrácených tahů se všichni ulekli.

„Mistře“ pravil konečně s udušeným hlasem, „dříve než se s Vámi rozloučím, žádám Vás o Vaše požehnání!“

„Ty ho máš již, milý synu!“ zvolal kmet a tiskl jinocha srdečně k svým prsoum. „Bůh tě chraň a ostříhej!“ pokračoval dále a položil ruce své na rusé kadeře Archangela; „juž nyní z tebe učinil čackého umělce; nechť dále výborné vlastnosti tvého srdce rozvine, abys svět slávou svou naplnil!“

Nyní ho obklopila rodina a slzela s mladým umělcem, jež co svého bratra milovala.

„A nyní rci, synu, co zamýšlíš činiti? Chceš se vrátit do Fusignanu, chceš zlatou hřívnu svých vloh tam zakopati? To by byl velký hřích; neboť starý Munari není s to, své započaté dílo s tebou dokončiti.“

„Nepřijdu do Fusignanu, mistře. Pan Matteo Simonelli, kapelník sv. Otce, přijme mne k sobě.“

„To není možná!“ zvolal Giambattista a spláskl udivením rukama: „Matteo Simonelli je výborný mistr a tisíckrát lepší nežli já; on je s to tě provésti všemi obtížemi našeho umění; avšak jeho lakomství je bohužel právě tak známo, jako jsou jeho velké vloh a ty nejsi dosti bohat, abys mu za vyučování zaplatiti mohl.“

„Jsem však dosti mladý, abych mu služby za jeho vyučování prokázati mohl.“

„Rozumím ti!“ odvětil Bassini a chvěl se nevolí: „zde byls dítětem mého domu a tam musíš . . . Ó Nelio, Nelio!“ pokračoval stařec dále a lomil rukama, „jakých obětí požaduje ode mne štěstí tvoje!“

Nelia však nebyla již dávno přítomna; ubohá dívka odebrala se do své komůrky, vrhla se do peřin, aby své vzlykání udusila.

(Pokračování.)

Feuilleton.

Divadlo.

Nemohouce pro skromnost místa kritice o divadelních představeních v prozatimním českém divadle sloupce své věnovati, ponecháváme zevrubní rozpravu denním listům a budeme našim čtenářům podávati krátký přehled kusů, které se za 10 dní dávaly a jen tenkrát blíže o kuse se zmíníme, když se poprvé na českém jevišti objeví, abychom na něho divadelní ochotníky na venkově upozornili. Dne 1. ledna: „Díblík z hor,“ obraz z venkovského života ve 4 odděleních od Birch-Pfeifrové; přel. Jos. Frič. Paní Pešková co Verunka výtečná. V sobotu dne 3. ledna pohostinská hra tanečnice Boženy Jungmannovy; na to „Obědvám s matkou,“ veselohra v 1 jednání z franc. A. Decourcelle Thiboust od V. V. Paní Pešková co zpěvačka Arnouldova úplně na svém místě. Dále „Při piketu,“ veselohra v 1 jedn. dle franc. od F. M. Pan Kolar ml. důmyslný u provedení chevaliera z Rocheferrierů. Konečně „Prodaná láska,“ fraška v 1 jedn. od J. Nerudy. Pan Kaška co Muška rozmarný. V neděli dne 4. ledna: „Hamlet,“ tragédie v 5 jedn. od W. Shakespeara, přel. J. J. Kolar. (Příjem p. K. Šimanovského.) P. Šimanovský co Hamlet ne vždy důsledný, ač chvalný. V úterý dne 6. ledna „Venkovský poslanec,“ obraz ze života ve 3 jednáních dle A. Berly od J. K. Tyla. Ve čtvrtek dne 8. ledna: „Král Vukašín,“ historické drama ve 4 jedn. od Vít. Hála (v novém upravení.)

Dopisy z Čech a Moravy.

Z Dolního Bohusova. (Divadlo. — Čten. spolek. — Záložna.) Advent je již ten tam a s ním smutný čas; za to však nastala doba veselejší, masopustní, kde jen samé radovánky a plesy započnou! Co se nás týče, nebyl u nás advent nudný; neboť naši páni ochotníci přičinili se všemožně, by čas ten nám ukrátili. Dne 14. pros. dávali pp. ochotníci kus „Tichá voda břehy ryje“ a dne 26. pros. totiž na koledu „Pražský flamendr“ od J. K. Tyla. Představení bylo dobré a uhlazené, a někteří pp. ochotníci velmi zdařile své úlohy provedli. Zvláště jmenujeme p. J. Folprechta a nápotom slečny M. Karbanovu, M. Jandovu a M. Havlíkovu, které se značným úspěchem své úlohy rozluštily. Při této příležitosti s radostí vyznáváme, že tyto vlastenecké dívky povždy svým partiím zadost činí. Méně již vynikli p. Vožický a Zelnický (Adolfovi přátelé), jelikož svých úloh úplně dokonale mocni nebyli a jak se zdá patřičně do zkoušek nechodili. Hudba šla řízením p. V. Folprechta správně a divadlo bylo přeplněno, což některým paničkám trochu nepříjemnosti působilo. Na tři krále uspořádají prý naši čilí páni ochotníci opět jedno představení; bude se tušm dávati veselohra „Lakomec.“ Na nový rok slavil nový spolek čtenářský svou první schůzku, při čemž byla hudební a zpěvní akademie dávána. Spolu Vám oznamuji, že se zde zřizuje záložna a to hlavně přičiněním pana M. Dra. Mrázka, kterýž o to neustále pečuje, aby naše město za jinými pozadu nezůstalo. S.

Z Mladé Boleslavi. (Divadlo.) Dno 26. pros. 1862 dávali ochotníci naši „Bratra honáka,“ veselohru ve dvou jedn., dle B. Kaisera, překladem K. Zbraslavského s národními zpěvy. Představení toto mohl bych zdařilým nazvati, kdybych nemusel zmíniti se tenkrát o nehodách, jaké po celé trvání hry obětavé naše ochotníky pronásledovaly. Hra tato, ačkoliv již velmi známá, má přece dost zajímavého a mravopoučného do sebe, tak že může zcela uspokojiti skromné požadavky naše, kdežto ovšem z repertoiru Pražského divadla na vždy zmizela. Úlohy k tomuto představení byly ovšem částečně nepřiměřeně rozděleny, což však spravedlivě omluveno budiž tím, že se tenkrát potřebných sil nedostávalo. Hlavní úlohy však nacházely se

však přece v rukou dovedných herců, a protož pohřešovali jsme při celém tomto představení nejvíce jen vady takové, které se herců docela netýkají. Předně jest to řádné vedení sceny, což bylo příčinou, že „Baruška“ (sl. Š. lova) o celý výstup dříve vyslouplila. Druhá a to ještě větší vada byl p. napověda; bylo patrně viděti, že, ačkoliv úlohy dobře byly nastudovány, souhra přece někdy vážla vinou p. napovědy. Hlas z osudné budky jeho povznesl se jen tenkrát k uchu herce, tak že jej až na galerii snadno bylo slyšeti, když byla přestávka již nápadná. Však na tom nebylo ještě dosti: i s oponou se to jaksi nedarilo. Mělo by se bedlivěji hleděti k tomu, aby vše již při posledních dvou zkouškách bylo připraveno, aby se nemuselo pak mezi hrou na oponách spravovati. Vzdor všem nehodám byla však hra zcela uspokojující. Zvláštní pochvaly zasluhují zástupci úloh „pana z Ledvína“ a „Vavřince“ (pp. V.....l a K..ka), pak „Anna“ a „Marie“ (slečny S...kova a S..ná.) Úlohy „pana z Poskakova,“ „pana Klouzka,“ „Chvály“ a „Fouska“ byly dobře pojaty; zvláště „Fousek“ úlohu svou dobře promyslel. Zpěvy, pak živé obrazy, které poslednější ku konci k vyplnění večera následovaly, byly s mnohem menším úspěchem provedeny. Úprava jeviště a nová dekorace (salon) byly od p. Košateckého obstarány a zasluhují zvláštního uznání. St.

Kronika zpěváckých spolků.

*** Zpěvácký spolek v Turnově uspořádal dne 26. prosince v hostinci „u krále českého“ pěveckou a hudební zábavu, při které tamnější ve zpěvu vycvičená školní mládež spoluúčinkovala. Polovice čistého výnosu připadne chudým dětkám školním. Program byl následující: 1. „Zpěv jinochů,“ sbor od F. A. Vogla. 2. „Operetka“ (hra s jesličkami) ku prospěchu dětek a jich přátel, od Jos. Bačkory, hudba od E. Vašáka, přednesena školními dětky, 3. „Moravská,“ národní píseň, sbor. 4. „Milenka,“ sbor od A. Jelena. 5. „Vlasti a Tobě,“ píseň od Čenky Šlechty. 6. „Šablenka,“ sbor. 7. „Tercetto“ od Beethovena. 8. „Národní kadryla,“ sbor od J. Jarého.

*** Horvátský zpěv. spolek „Kolo“ v Záhřebě odbýval dne 28. prosince 1862 valnou hromadu, v níž se volil nový výbor. Dne 29. pros. uspořádal zpěv. spolek v střelnici zábavu s koncertem, po jehož ukončení následoval ples. Program koncertu byl následující: 1. „Slavjan“ (Slovan), sbor od Vašáka. 2. „Rojakom,“ sbor od Davorina Jenka. 3. Horvátská ouvertura „Sloga“ od Lžičare pro piano. 4. „Momče“ (Vávra) od Nápravníka. 5. Mašta iz „Lucrecie Borgie“ za gusle uz glaovir (sólová partie z „Lucrecie Borgie“ pro housle a piano). 6. „Odpadlý od srdce,“ moravská píseň národní, sbor od Křížkovského. 7. „Pobratimja,“ sbor od D. Jenka.

*** Zpěvácký spolek „Záboj“ v Pelhřimově uspořádal dne 4. ledna 1863 pěveckou besedu v lázeňském sále. Program byl následující: I. Oddělení: „Vše jen ku chvále“ od Jelena. 2. a) Staročeská“ od Škroupa. b) „Lovecká.“ 3. Píseň od Pivody. 4. „Lásky touha“ od Nesvadby. 5. Deklamace. 6. „Směs z národních písní“ od Slavíka. 7. „Rekvív sen“ od Slavíka. 8. „Radostné cestování“ od Nápravníka. 9. Dvě písně s průvodem piana. 10. Národní píseň. 11. Deklamace. 12. „Pivo sem“ sbor.

*** Slovanský zpěv. spolek „Hlahol“ ve Vídni, jehož první vystoupení tak skvěle dopadlo, uspořádá 20. ledna a 10. února 1863 v místnostech „u Sperla“ věnečky s tancem, kteréž zajisté budou míti úspěch tím více, an letos se žádný slovanský bál nebude odbývati.

*** Zpěvácký spolek „Vlastislav“ v Heřmanově Městci, jenž od 28. listopadu 1862 stvrzen jest, přijímá každého bezúhonného občana 1. za úda výkonného, kdož osvědčí hudební vzdělání aspoň takové, by mohl ve sboru účinkovati; 2. za úda zakládajícího, kdož u vstupu svým

nejméně 5 zlatých rak. čís. do spolkové pokladnice zapraví, a k měsíčnímu příspěvku 20 kr. r. č. se zaváže; 3. za úda přispívajícího, kdož u vstupu 1 zl. r. č. vkladného zapraví, a k měsíčnímu příspěvku 10 kr. r. č. se zaváže. — Spolek uspořádá každoročně čtyry bezplatné zábavy pro své zakládající a přispívající údy. Každý zakládající úd tři a přispívající dvě vstupenky do každé z těchto 4 ročních pěveckých zábav. Vystoupiti může každý úd ze spolku kdykoli; musí však dříve oznámiti předsedovi neb řediteli, že dále účinkovati aneb přispívati nechce. Kdokoli údem výkonným, zakládajícím neb přispívajícím státi se chce, oznámíž úmysl svůj písemně neb ústně starostovi neb řediteli spolku. Karel Stejnich, ředitel, Antonín Hauth, předseda.

** Mělnický zpěv. spolek uspořádal dne 6. pros. 1862 pěveckou, hudební a deklamatorní zábavu, jejíž program byl následující: I. Oddělení: 1. Overtura k „Carostřelci“ od K. M. Webra. 2. Proslov. 3. „Rekŭv sen,“ sbor od K. Slavíka. 4. Recitativ a arie z opery „Noceh v Granadě.“ 5. Duetto z „Belisara.“ 6. „Ples Rusalek,“ pro piano od Kavana. 7. Arie pro sopran z opery „Robert ďábel.“ 8. „Vltava,“ sbor od Fr. Vogla. II. oddělení. 1. „Gdě je slavská domovina“ od Wintra. 2. Duetto od Wintra. 3. „Ženská rada,“ deklamovánka. 4. Variace pro piano od Herze. 5. „Oumysl české děvy,“ píseň od Fr. Pivody. 6. „Ó vlasti má,“ sbor od Vorla. 8. Švingulace od Burgersteina. 8. Národní písně: „Horo, horo vysoká jsi“ a „Kde domov můj“ ve sbor uvedl F. Heller.

** Vysokomýtský spolek „Otakar“ počíná si velmi chvalně. V běhu šesti nedělích vystoupil dvakrát a sice dne 21. října a na den sv. Cecilie, kterýžto poslední den důstojně byl oslaven. Hned ráno sešli se všichni údové do kostela a při slavných službách božích zapěli čtverohlasou mši od M. Mayera. U večer v místnostech zpěv. spolku byla zábava. Zpívaly se sbory „Kde domov můj?“ — „Naprej“ od Jenka. — „Šáteček“ (národní píseň). — „Utonulá“ od P. Křížkovského. — „Slib“ (z němčiny) od Kückenena a „Píseň cestujících po vlasti“ od Abta. Rázné provedení sborů, jež se se zdařilými deklamacemi střídaly, bylo od obecnstva vděčně přijato.

** Semilský zpěv. spolek uspořádal dne 6. ledna t. r. besedu v hostinci „v Ráji.“ Program byl následující: 1. Overtura k operě „Vilém Tell“ od Rossiniho. 2. „Naprej,“ sbor od Dav. Jenka. 3. Deklamovánka „Tri doby“ od Jablonského. 4. „Vybidnutí k tanci,“ sbor (valčík) od Martina Nováčka. 5. Křepelinka, sbor od Matouška. 6. „Lásky touha,“ sbor od Nesvadby. 7. Deklamovánky „Vysloužilce“ a „Markytánka.“ 8. „Kolumbus,“ sbor s průvodem hudby (z němčiny) od Jul. Beckera.

** Zpěv. spolek „Krkonoš“ ve Vysokém dával dne 30. listop. 1862 třetí svou besedu, která velmi skvěle vypadla. Ca se provedení programu týče, musíme doznati, že byly sbory a skladby hudební obezřelým řízením p. Nikryna veskrz správně a přesně předneseny a se všeobecnou pochvalou přijaty. Ze sboru nejvíce se líbily „Křepelinka,“ sbor od Matouška a Hellerova kadrylla. Ze solistů vynikl p. Jodas obratným provedením „Obrany kontrabasů“ od Jos. Hraběte a fantasie z národních písní pro kontrabas od Matouška. Pan Jodas osvědčil se co zdatný hráč na kontrabas, jemuž se pomocí písemního vyučování od prof. Hraběte učil a dosáhl krásného výsledku. Chvalně počínal si též p. Krejč, nadaný to houslista, jenž koncert od Beriota s dobrým úspěchem přednesl. Z deklamací přednesla sl. Františka Nikrynova „Slovíčko o kávě“ od Adamce a p. Jos. Nesvadba „Obrana mužského pohlaví“ od Bělohrobského.

** Litoměřický spolek zpěvácký účinkovat bude v besedě, kteráž dne 14. ledna ve prospěch pohorělých Lomnických v sále „u Janovského“ dávaaa bude. Její program jest následující: 1. Overtura. 2. „Pozdravení pěvcovo,“ sbor od Veita. 3. „Pohádka o zakleném princí“ od

V. Crhy. 4. „Naše,“ píseň od L. Procházky. 5. „Utonulá,“ sbor od Křížkovského. 6. „Porodila mne moje matička,“ píseň od Th. Krova. 7. „Deklamace bez rukavic,“ od Storchy. 8. „Dcerám českým,“ sbor od Gernerera. 9. „Výstraha,“ píseň od Kavana. 10. „Gdě je slavská domovina,“ sbor od Wintra. 11. „Směsice z národních písní“ od Kavana.

** Přeloučský zpěv. spolek nyní zaražený čítá 35 výkonných údů. Jednohlasně voleni jsou: za předsedu vel. p. fárar Josef Čána, za ředitele spolku p. Fr. Vosyka, učitel, za pokladníka p. Jan Dítě; ostatní členové výboru jsou: Důst. p. školní ředitel dr. Frýdek, měšťanosta p. K. Soukal, p. V. Červinka, p. J. Horák a p. A. Sekerka. Dle stanov připlácejí výkonní údové 1 zl. r. čís. na výlohy. Přispívající údové připlácejí dle libosti; za to pak není spolek těmto úďům ničím zavázán.

** Zpěv. spolek „Dalibor.“ S podivením jsme čtli v 1. čísle tohoto časopisu l. r. o zpěv. spolku „Daliboru“ v Slaném, že mu hrozí úpadek neb rozpadnutí. Jest to ironie*), či skutečně jest se obávati zaniknutí spolku našeho? Ironicky se to sotva míní, jelikož ku konci dotčené zprávy jest řeč o nějakém znovuvzkříšení. Jakým způsobem dostala se slova úpadek, rozpadnutí a znovuvzkříšení do Dalibora? Či je to pravdě podobno, když odstoupí jeden úd z výboru, aby již celý spolek se rozešel? Nevíme, kdo tak poctivě o spolku našem smýšlí, že mluví o úpadku, rozpadnutí a znovuvzkříšení, aby nás před celým soudným čtenářstvem a všemi bratrskými spolky kompromitoval a o dobrou pověst přivedl. Chtějíce předejítí všelikým omylům, máme za dobré veřejně vyznati, že v Slaném o žádném úpadku neb rozpadnutí zpěv. spolku ničehož nevíme, aniž očekáváme jeho znovuvzkříšení. H. Janda.

** Skutecký spolek „Rubeš,“ jehož stanovy až na některé opravy a doplňky úradního schválení došly, statně kráčí ku předu. Nejvíce se ho ujímá prozatímní předseda p. A. Hlinecký, městský lékař, jenž s vřelou oddaností o jeho zdar pečuje. Většina členů sešla se v místnostech spolkových, by se společně do chrámu odebrala. Zpívala se vokální mše „Zde v skroušenosti padáme“ a po pozdvihování „Otče náš.“ Povážíme-li krátkou dobu od zaražení zpěv. spolku a okolnost, že většina členů z počátku ani not neznala, musíme nazvati výsledek velmi skvělým. Za příkladem mužského sboru tvoří se ve Skutči dle vyzvání Dalibora též ženský zpěvácký spolek, jemuž srdečně „Na zdar!“ voláme. Kéž by se i v jiných městech za příkladem Skuče ženské zpěv. spolky tvořily!

** Lomnický zpěv. spolek „Bořivoj“ uspořádal k oslavení výroční památky svého založení v úterý dne 6. ledna 1863 v hostinci u „zeleného stromu“ pěveckou, hudební a deklamatorní zábavu. Program byl následující: Oddělení I. 1. Overtura. 2. „Svitání.“ Sbor od H. V. Veita. 3. „Baso, baso, bruč.“ Sólový zpěv s průvodem piana a basy od Láblera. 4. „Ty tvrdé, české palice.“ Deklamace od Štipného. 5. „Odvedeného prosba.“ Sbor od Křížkovského. Oddělení II. 1. a) „Ó vlasti má!“ Sbor od Müllera. b) „Odpadlý od srdce.“ Sbor od P. Pavla Křížkovského. 2. „Nový parlament.“ Žert k deklamaci. 3. „Fantasie na narodní písně.“ Sólo na basu s průvodem piana od Al. Karla. 4. „Šablenka.“ Sbor. 5. Overtura.

** Staroboleslavský zpěv. spolek odbýval tohoto roku valnou schůzku, v nížto nové volby předsevzaly byly. Za předsedu zvolen velebný p. Panocha F., za místopředsedu p. Jos. Pražák, za ředitete p. Ag. Heller a p. Vác. Knoch, za tajemníka p. Fr. Zahradníček, za pokladníka p. Jan Zahradníček, za obradníka p. Em. Soukup a za listovníka p. H. Lojda. Při této příležitosti musíme bývalému řediteli, p. Pražákovi své srdečné díky za jeho horlivost a přičinlivost vzdáti a nahlí-

*) Beze vsí pochyby byla to ironie, avšak p. zasilatel se jasně nevyjádřil.
Red.

žime, že pro mnohé své práce při řízení kůru v místo ředitele zpěv. spolku se dále uvázati nemohl; než kojíme se naději, že p. Pražák i dále spolek svou činností podporovati a ku prospěchu dobré věci účinkovati bude. Voláme mu tedy srdečné „Na zdar!“ —k.

*** Poděbradský zpěv. spolek „Velký Poděbrad“ uspořádal k oslavení započetí zasedání zemského sněmu dne 8. ledna hudební akademii dle následujícího programu: 1. Overtura k opeře „Zampa“ od Herolda. 2. „Staročeská“ sbor od Škroupa. 3. „Milénka“ sbor od Jelena. 4. Deklamace. 5. „Kadryla Moravská“ sbor od Hellera. 6. „Naprej“ sbor od D. Jenka. 7. „Můj andílek“ píseň od Essera (přel. Lad. Rieger). 8. Čtvero zpěv. 9. Směs od L. Zvonare. 10. „Cikáni“ od Vogla.

Ochotnická divadla.

Na ochotnickém divadle v k. horním městě Hoře Kutné provozovalo se dne 21. prosince 1862: „Obě šelmy“ dram. žert od Tyla a „Hsička z Podháje“ veselohra dle francouzského od Novotného. Čistý výnos připadne na zaplacení učebních prostředků pro reální školu zdejší. Dne 26. prosince provozovalo se „Seznámení se v Lorci“, „Unešení na kaňkovských kopcích“, „Zasnoubení v Sedlici.“ Žertovná hra ve 3 jednáních, dle Bedř. Hoppa, od V. Filipka. Čistý výnos určen k rozmnožení jistiny nadace Tylovy pro chudé studující kutnohorské. — V Kosmanosech dávalo se dne 26. pros. 1862 „Magelóna.“ — Ochotníci v Mladé Boleslavi provozovali na den sv. Štěpána veselohru s národními zpěvy ve dvou jednáních „Bratr honák“, aneb „venkované v hlavním městě.“ — Ochotnické divadlo v Čáslavi. V neděli dne 28. pros. 1862 provozovalo se „Prodaná láska“ veselohra v 1 jednání od J. Nerudy. Na to následovalo: „Stará místo mladé“ veselohra v 1 jednání podle J. Kořenovského „Qui pro quo“ z polského od H. z V. Z. — Ochotníci v Úpici dávali dne 14. prosince „Čech a Lech“ od Stegmayra. — Divadelní ochotníci Jičínští provozovali dne 28. pros. 1862 „Ze sedmi ta nejskaredější“ veselohra ve 3 jednáních od Angeliho, přeložil Jan N. Štěpánek. — Na Skalce zařizuje se ochotnické divadlo. — V Novém Kolíně provozovala se na ochotnickém divadle dne 1. ledna Benedixova čtyřaktová veselohra „Vězení“, přel. od Vávry Lomnického a dne 6. ledna „Účetní rada a jeho dcery“ veselohra ve 3 jedn., dle Feldmanna přel. Mareš. Čistý výnos obou představení připadl stavebnímu školnímu ústavu. — Ve Mšeně dávali tamnější pp. ochotníci po dne 26. prosince kus „Statek Lhota“ ve prospěch zvelebení divadla, v němžto vynikli paní Karterová, p. Podatil a p. Fligl. Návštěva byla četná. Dne 6. ledna provozovali pp. ochotníci tříaktové drama „Kat Amsterodámský.“ — V obci Vratné zařídili si také ochotnické divadlo, které velkého účastenství požívá. — V Čáslavi provozovala se na ochotnickém divadle dne 6. ledna původní veselohra se zpěvy „Sládcí“ ve 2 jedn. od K. J. Erbena. — V Novém Městě nad Metují sestoupili se pp. ochotníci ve spolek, pod jistými stanovami snaží se všemožně stáří sešlé divadlo zvelebiti, oděvnu jakož i knihovnu do pořádku přivést a nešetřice žádného namáhání kráčeji jistě a odhodlaně na vytknuté dráze k všeobecné spokojenosti. — Ve Vysokém Mýtě počínají si pp. ochotníci velmi statně a zvtáště ředitelství vyniká čilostí. První představení „Žižkův meč“, zdarilá fraška od Klieperry, dávala se ve prospěch Lomnických pohořelých; ostatní dvě „Pražský flamendr“ od Tyla a „Muka chudé ženy“ ve prospěch dostavění starobylé věže. Vzorně si počínají tamnější dámy a někteří pánové na jevišti, a dá se očekávat, že obezřelým cvičením dobrých divadelních sil nabudeme. — V Kutné Hoře provozovali na ochotnickém divadle dne 4. ledna „Marii, dceru pluku“, vaudeville ve 2 odděleních se zpěvy a sbory, dle franc.

od Dr. J. P. Hudba od Donizettiho. Čistý výnos určen jest k rozmnožení Kutnohorské nadace pro slepé. — V Královicích dávali pp. ochotníci veselohru „Lakomec“ od Molièra. Čistý výnos ve prospěch školní knihovny. — V Bělé provozovali pp. ochotníci Benedixovu veselohru „Pan Strýček“ s velkým úspěchem.

Z Prahy.

— Druhý koncert pp. Ferd. Lauba a Alf. Jaella dne 4. ledna. Odvolávajíce se na přednosti obou p. koncertistů, o nichžto jsme se předešle zmínili, obmezujem se pro dnešek na kusy poprvé v tomto koncertě přednesené. Okolnost, že sonata pro housle a piano (op. 105) od Roberta Schumanna tak zřídka se dává, což tím více litovati jest, anto k nejduchaplnějším, nejzajímavějším a nejpůsobivějším skladbám časně bohužel zesnulého mistra patří, okolnost ta svědčí as o těžkostech tohoto díla. Jasně a až do nejsubtilnějších jednotlivostí duchu tohoto díla odpovídající provedení poskytl posluchačům skutečně zřídka duševní lahůdku. Právě tak zajímavé číslo tvořil koncert pro housle od Mendelssohna, přičemž p. Jaell na piano výborně doprovázel. Obtížemi přebohaté finale přednášeli oba koncertisté v tak rychlém a, jak se nám zdá, v tak přechvatném tempu, že se na takové tempo při tak častém provozování tohoto díla nepamatujeme. V první sadě koncertu bylo by bývalo žádoucí, kdyby průvod na piano něco se byl podřadil koncertujícímu nástroji. Pan Ferd. Laub přednášel ještě Chaconnu od Š. Bacha, v nížto své mistrovství v polyfonové hře osvědčil; dále Ernstovu elegii a na žádost právě tak bravurní jako vděčný polonéz. Jsa mnohokrát volán přidal ještě své žertovné potpourri na české národní písně. Pan Jaell přednášel kromě variací od Haendle, valčíku Cismoll od Chopina, pak velmi bravurní etudu od Fr. Liszta, ještě svou oblíbenou transkripci na „Home sweet home“ (na žádost), kaprici na motivy z opery „Dinora“ od Meyerbeera a eo přídavek parafrasi na sbor poutníků z opery „Tannhäuser“ a duchaplnou transkripci z opery „Vielka.“ Velmi zajímavý přídavek k tomuto koncertu tvořil zpěv paní Bělské, kteráž s jasným porozuměním a zvučným hlasem Mendelssohnovu „Sulejku“ a Pivodovo „Ztracené srdce“ přednesla. Bylo by žádoucí, aby tato roztomilá pěvkyně častěji v koncertním sále se objevila. I paní Bělská byla velkou pochvalou a vyvoláním vyznamenána. Obecenstvo naplnilo všechny prostory sálu úplně a odměnilo koncertisty častým vyvoláním a hojnou, zaslouženou pochvalou. —ák.

— Pan Ferd. Laub a p. Jaell dovolili s roztomilou ochotností zákům houslové školy na zdejším konservatoriu, v němž p. Laub svého vzdělání dosáhl, volný vstup k těmto koncertům.

— Housle, na něžto p. Ferd. Laub v obou svých koncertech hrál, mají svou historickou zajímavost, jelikož jsou to ty samé, na něž N. Paganini koncertoval. Jsou to pravé Straduarcky a stojí 7000 franků ve zlatě.

— Pánové F. Laub a Jaell uspořádají, jak doslycháme, na všeobecné přání ještě jeden koncert s průvodem orchestru a sice, jelikož prostory sálu na Žofíně pro velmi značnou návštěvu nevystačí, v českém prozatímním divadle.

— Výbor Svatoboru jednal mimo jiné ve schůzi své dne 2. ledna 1863 o tom, co má počít s výhrami loterie Havličkovy, kteréž nebyly odebrány. Výbor se usnesl, že se mají při besedě neb koncertu, jež se dávati budou ve prospěch Svatoboru, zužitkovati. Dále přijal se znak Svatoboru, p. Šalancou nakreslený a představující kruh, jež čtyry ruce proti sobě drží a jenž obrouben jest lipovým listím, na němž se klenou čtyry arabesky do kruhu spojené. Konečně usneseno, aby se hned na jaře postavily náhrobky Čelakovskému, Hankovi, Havličkovi a Šafaříkovi, na něž se výdatné sbírky sešly, Šumavskému pak se má poslati náhrobek z příspěvků Svatoboru.

— Sobotní (dne 3. ledna) valná schůze sboru ku zřízení národního divadla za předsednictví p. dra. Fr. Palackého byla jen slabě navštívena. Jméni, na hotovosti v pokladnici se nalézající, obnášelo koncem října 1862 čistých 15934 zl. Součet slíbených příspěvků obnáší do té doby 117856 zl. Na to čtly se potvrzené stanovy, dle nichž má výbor nyní právo, voliti si sám sběratele příspěvků na venkově, což až posud jen představení obcí činiti směli. Na to přikročilo se ku volbě předsedy a místopředsedy, výboru a několika členů sborových. Za předsedu sboru zvolen jest p. dr. Rieger 52 hlasy; za místopředsedu p. Fr. Pštross st. 42 hlasy; za nové členy sboru pp. K. Židlický, Výšek, rada Rambousek, říšský rada J. Macháček, továrník Oliva a rada Bursík. Pan dr. Rieger přijímaje volbu vyslovil zármutek svůj, že mužové z přednějších rodin českých, byvše zvoleni v hodnost tuto, na místě svém nevytrvali, že nepodrželi místa, která nemajíce žádného rázu politického, toliko prospěch dobré věci mají za účel. Do výboru a za náhradníky zvoleni pánové: dr. Jeřábek, dr. Fr. Palacký, JUC. Sladkovský, rada Štorch, Šebek, prof. Skuherský, Zeithammer, Vojta Náprstek, Šimek, dr. Ed. Grégr, dr. Škarda, dr. kníže Taxis, Řivnác, Macháček a Novotný.

— Pan M. Hrubý, jenž pod nebožtíkem Fr. Škroupem v Rotterdamě co zpěvák účinkoval, engažován jest nyní co druhý basista v Královci (Königsberg).

— Slavná virtuoska sl. M. Nerudova přibyla se svou sestrou Marií a bratrem Františkem do Kodaně, kdež několik koncertů uspořádají.

— Náš rodák p. F. Bendel, pianista, dával před nedávnem v Kodani svůj koncert na rozloučenou. Přednášelt svoje skladby, pak komposice od F. Liszta, Š. Bacha (Gavottu), Beethovena se skvělým výsledkem.

Hudební literatura. Činný p. Lud. Procházka vydal tyto dni 3. sešit sbírky mužských sborů vlasteneckých. Sešit tento obsahuje vlastenecký sbor „Zpěv Čechův,“ slova od Durdíka, kterýž pro svou rozsáhlost zvláště k slavnostným besedám se hodí. V brzku budeme mít příležitost, zevrubněj o tomto novém díle p. Procházky se zmíniti; prozatím však podotýkáme, že partitura i s hlasy 1 zl. 20 kr. stojí. Jednotlivé hlasy lze dostati po 10 kr. — Nákladem obchodníků v musikáliích p. Šálka a Wetzlera vyšel druhý sešit 3 sborů pro mužské hlasy od Ludevíta Procházky, obsahující: „Pečlivá milá,“ slova oo Čelakovského v hlasech. Tamtéž vyšly dvě roztomilé písně „Umlklo stromů šumění“ (slova od Háka) a „Slovensko mládě“ (slova od Sladkoviče) od Fr. Kavana op. 39. Dále vyšly tam dvě salónní komposice pro piano: „Scherzo“ od Grünbergra a „Památní lístky“ od B. Kittla. — Nákladem činného obchodnictví pana Fleischera vyšly následující skladby pro piano, které hudbymilovnému obecenstvu vítány budou a sice: „Capricietto“ pro piano od Heringa po 54 kr., „fantasijní kus od Markula pro piano (80 kr.), „La cascade“ od Rozkošného (42 kr.), 6 tanečních kusů cenou poctěných pro piano 2 zl. r. č. „Národní beseda,“ salónní tanec pro piano od Svobody (80 kr.) dru. Grégrovi věnovaná; „Katynka,“ polka pro piano od Vinaře, kapelníka Sokola (30 kr.)

— La Cascade impromptu pour le piano par J. B. Rozkošný. Op. 24. u Lud. Fleischera v Praze.

Tento právě tak brilliantní jako pro salon potřebný kus požaduje již pokročilého pianisty, jenž při pojmutí a přiměřeném provedení vždy ním vynikne a vděčného obcenstva najde. Toto dílo můžeme každému pianistu vřele doporučiti.

Rhapsodie pour le piano par Ch. Hering. Op. 80 u Lud. Fleischera v Praze.

Rhapsodie tato, panu řediteli B. Kittlovi věnovaná, prozrazuje obratného skladatele a bude as pokročilým pianistům vhod, ačkoliv se s prvními 5 taktý na str. 4 srozuměti nemůžeme.

Capricietto à la Tedesco par Ch. Hering. Op. 82 u L. Fleischera.

O tomto díle musíme se méně příznivě zmíniti, auto v něm pohřešujeme bohatého vynálezu, zručnosti a individuálních zvláštností.

Uprava všech tří kusů je velmi úhledná a správná, ceny mírné.

Obzor umělecký.

= Slečna Karolina Ferni-ova, výtečná houslistka, věnovala se, jak jsme již jednou oznámili, zpěvu a vystoupla nedávno v národním divadle Turinském co Rosina v „Lazebníku Sevillském,“ při čemž též fantasii pro housle od Vieuxtempa přednášela.

= Marie Grunická z Horního Slezska vzbuzuje co pianistka velkého podivení. Je 5½ léta stará, hraje své skladby jakož i komposice od R. Schumanna výtečně, improvizuje, extemporuje, doprovází na piano zpěvačky, hraje na varhany a má též velké vlohy ku hře na housle. Nedá se upříti, že by to byl neobyčejný zjev, pakli se vše potvrdí.

= Ředitelství jednoty hudebních přátel ve Vídni vyzvalo, jak v těchto listech udáno bylo, dne 20. dubna 1861 všechny skladatele, aby dotčené jednotě svá symfonická díla tiskem ještě nevyšlá k tomu účeli zaslali, aby dvě z nich za nejlepší uznané veřejně se provozovala. Následkem tohoto vyzvání obdržela jednota 32 symfonických děl, z nichžto symfonie číslo 31 s heslem „An das Vaterland“ a symfonie číslo 17 s heslem „Trotz allem Freundeswort“ za nejzdařilejší uznána jsou. Obě tyto skladby budou se dne 15. února 1863 řízením p. ředitele J. Herbecka ve Vídni provozovati. Po provedení otevřena budou psaní a jmena skladatelů obecenstvu oznámena. Díla, na která se ohled nebral, mohou se dne 6. ledna 1863 v kanceláři jednoty (Viedeň, Tuchlauben, čís. 588) vyzvednouti.

= Viktora Huga znamenitý román „Bídníci,“ jenž i v českém překladu u Kobra vychází, je nyní pro jeviště od Karla Huga syna zpracován.

Dur a moll.

Zvláštní zákony. V Anglicku vyšel r. 1648 zákon, jímž všichni herci za poběhlíky vyhlášeni byli. Všichni, kteří by navzdor rozkazu na divadle hráli, měli nejprv bičování a pak zavření býti; 131 let však na to byl herec David Garrick po královsku u nohou Shakespeara pomníku pochován. — R. 1789 vydal francouzský národní konvent rozkaz, že herci a kati z volitelnosti vyloučení jsou; 22 let však oznámil Napoleon, že herci Fr. Talma a Hip. Mars jsou ke dvoru oprávněni.

Listárna.

Pánům dopis. Všechny dopisy přístě. Panu S. v Lom. u B. Slova k „Besedě“ nemáme. Místo, o němž píšete, vynásí prý též 500 zl.: avšak rady Vám v tom udělití si netroufáme. — Panu X. v Dom. Váš dopis přístě.